

Συνάντηση Εκπροσώπων Γυναικείων Οργανώσεων από Κράτη - μέλη της Ε.Ο.Κ. στο Τουρίνο

της Ιωάννας Μαγγανάρα

Επιτροπή για τις γυναίκες του Piemonte

Πριν προχωρήσουμε σε μια αξιολόγηση της συνάντησης θα θέλαμε ν' αναφερθούμε για λίγο στη δομή και λειτουργία της μόνιμης περιφερειακής επιτροπής για τις γυναίκες του Piemonte, της πρώτης του είδους της στην Ιταλία, που δημιουργήθηκε με νόμο τον Φεβρουάριο του 1976 ως ένα χρήσιμο για την πρόωση του γυναικείου θέματος θεσμού που αντιπροσωπεύει κατά κύριο λόγο το χώρο των γυναικείων οργανώσεων. Μέλη της είναι όλες οι δημοκρατικά εκλεγμένες γυναικείες οργανώσεις, αντιπρόσωποι των εργατικών διεκδικήσεων, επαγγελματικών ενώσεων, γυναικείων τμημάτων δημοκρατικών κομμάτων, περιφερειακοί σύμβουλοι.

Στόχος της επιτροπής είναι η συμμετοχή στον προγραμματισμό και τη νομοθετική εργασία της περιοχής του Piemonte σχετικά με τις συνθήκες ζωής και εργασίας των γυναικών. Η επιτροπή προωθεί την έρευνα γύρω από τις συνθήκες αυτές όπως και τη συμμετοχή των γυναικών στις πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες της κοινότητας.

* * *

Για να επανέλθουμε στη συνάντηση, η πρώτη μέρα αναλώθηκε σε πληροφόρηση πάνω σε θέματα που, όπως δήλωσαν αρκετές οργανώσεις, ήταν ήδη γνωστά.

Η κ. Odile Quintin, που διευθύνει το γραφείο για τα προβλήματα που αφορούν

Με την πρωτοβουλία του γραφείου ενημέρωσης των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και της μόνιμης περιφερειακής επιτροπής για τις γυναίκες του Piemonte (Πεδεμόντιου) έγινε στο Τουρίνο, από τις 9 - 10 Μαρτίου, συνάντηση γυναικείων οργανώσεων που ανήκουν σε χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Στη συνάντηση αυτή προσκλήθηκαν επίσης γυναικείες οργανώσεις από την Ισπανία και την Πορτογαλία.

Από την Ελλάδα προσκλήθηκαν και πήραν μέρος με μία αντιπρόσωπο η κάθε μία, οι παρακάτω οργανώσεις: Εθνικό Συμβούλιο Ελληνίδων, Ένωση Γυναικών Ελλάδας, Κίνηση Δημοκρατικών Γυναικών, Ομοσπονδία Γυναικών Ελλάδας και ο Σύνδεσμος για τα Δικαιώματα της Γυναίκας. Οι εκπρόσωποι ήταν: Διδώ Κώνστα - Στασινοπούλου (Ε.Σ.Ε.), Ελευθερία Νικολαΐδου (ΕΓΕ), Ζώγια Χρονάκη - Αγγελάκη (Κ.Δ.Γ.), Κατίνα Αθανασιάδου (ΕΓΕ) και Ιωάννα Μαγγανάρα (Σ.Δ.Γ.).

την εργασία και την ισότητα ευκαιριών για τις γυναίκες των Ε.Κ., ενημέρωσε τις αντιπροσώπους για τις πρωτοβουλίες που έχουν αναληφθεί μέχρι σήμερα στους τομείς αυτούς και σε ποιά στάδιο βρίσκονται.

Η Ιταλίδα Ευρωβουλευτίνα κ. Roda- no, Πρόεδρος της Επιτροπής Έρευνας του Ε.Κ., αναφέρθηκε στα συμπεράσματα της έρευνας της Επιτροπής αυτής γύρω από την κατάσταση των γυναικών στην Ευρώπη. Έπειτα, πολλές οργανώσεις αναφέρθηκαν είτε σε προβλήματα που τις απασχολούν ιδιαίτερα είτε σε προτεραιότητες που έχουν θέσει.

Παρέμβαση των Ελληνίδων εκπροσώπων

Η εκπρόσωπος του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας έκανε παρέμβαση εκ μέρους επίσης των οργανώσεων της ΕΓΕ, της Κίνησης Δημοκρατικών Γυναικών και της ΟΓΕ. Στην παρέμβαση αυτή αναφέρθηκε σ' ένα πρόβλημα που απασχολεί ιδιαίτερα αυτές τις οργανώσεις: την γυ-

ναικεία ανεργία στην Ελλάδα. Αναφέρθηκαν μερικές από τις αιτίες αυτής της ανεργίας, και συγκεκριμένα ότι:

Ένα μεγάλο ποσοστό γυναικών εργάζονται σε παραδοσιακά επαγγέλματα που πλήττονται περισσότερο από την ανεργία. Οι γυναίκες έχουν χαμηλό ποσοστό εξειδίκευσης λόγω έλλειψης ευκαιριών, που σημαίνει ότι είναι ιδιαίτερα ευάλωτες στην ανεργία. Υπάρχουν πολλές προκαταλήψεις ενάντια στην είσοδο των γυναικών στην αγορά εργασίας που οφείλονται στην αντρική ιδεολογία*.

Το εκπαιδευτικό επίπεδο των γυναικών έχει μεγαλώσει χωρίς παράλληλα να μεγαλώσει κι ο αριθμός των θέσεων εργασίας. Οι εργαζόμενες γυναίκες εμφανίζονται ότι έχουν χαμηλή παραγωγικότητα που οφείλεται στις άδειες τοκετού και στο μεγαλύτερο ποσοστό απουσιών λόγω οικογενειακών υποχρεώσεων (φροντίδα παιδιών, ηλικιωμένων γονιών, φροντίδα νοικοκυριού, κλπ.).

* Το σημείο αυτό δεν αντιπροσώπευε τη θέση της ΟΓΕ.

Βασικό επίσης στοιχείο της χαμηλής, ορισμένες φορές, παραγωγικότητας των γυναικών και κατά συνέπεια της γυναικείας ανεργίας, αποτελεί η έλλειψη κοινωνικής υποδομής (παιδικοί σταθμοί, ιδρύματα για ανάπηρους, ηλικιωμένους, έλλειψη δηλαδή υποστήριξης από την πολιτεία για την φροντίδα των ατόμων αυτών). Για τους λόγους αυτούς διατυπώσαμε την άποψη ότι είναι ανάγκη να χρηματοδοτηθεί η κοινότητα και να υποστηρίξει προγράμματα που αφορούν την κοινωνική υποδομή.

Εκφράσαμε επίσης την αντίθεσή μας για την θεσμοποίηση και προστασία της μερικής εργασίας, γιατί πιστεύουμε ότι έχει αρνητικές επιπτώσεις στην επαγγελματική άνοδο των γυναικών και γιατί τις κρατάει μέσα στο σπίτι.

Καταγγείλαμε την εκτεταμένη μαύρη αγορά εργασίας που υπάρχει στην Ελλάδα, μέσα στην οποία η γυναίκα αποτελεί αντικείμενο υπερεκμετάλλευσης.

Ταχθήκαμε υπέρ των μέτρων που έχει προτείνει η κοινότητα και των πρωτοβουλιών που έχει αναλάβει για την κατοχύρωση της θέσης των εργαζόμενων αλλά μη αμοιβομένων γυναικών σε οικογενειακές επιχειρήσεις, κυρίως στη γεωργία.

Τέλος, αναφερθήκαμε σε όλα τα νομοθετικά μέτρα που έχουν ληφθεί από την κυβέρνηση για την βελτίωση της θέσης των γυναικών και για τα οποία οι γυναικείες οργανώσεις είχαν αγωνιστεί για καιρό στο παρελθόν.

Αναφερθήκαμε επίσης στην αντιμετώπιση του γυναικειού ζητήματος από την ελληνική κυβέρνηση, που την χαρακτηρίσαμε ως πολύ θετική.

Έπειτα, οι πιο πάνω τέσσερις Ελληνικές οργανώσεις και το Εθνικό Συμβούλιο Ελληνίδων, καταγγείλαμε σε κοινή παρέμβαση τις Τουρκικές αυθαιρεσίες και την παράνομη ανακήρυξη του ψευδοκράτους του Ντεκτάς.

Παρέμβαση της εκπροσώπου του Ε.Σ.Ε., κ. Διδώ Κώστα-Σταϊνοπούλου

Θα ήθελα τη στιγμή αυτή να σας δώσω μια σύντομη αναφορά πάνω στις πρόσφατες εξελίξεις της θέσης της γυναίκας στην Ελλάδα, κυρίως στο νομοθετικό τομέα.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 §2 του νέου Συντάγματος του 1975 καθιερώθηκε η

ισότητα των δύο φύλων και κάθε αντίθετη διάταξη της ισχύουσας νομοθεσίας θάπρεπε να καταργηθεί με νόμο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1982 (άρθρο 116).

Στις 18 Φεβρουαρίου 1983 -ήδη με καθυστέρηση- δημοσιεύτηκε νόμος που επιφέρει τροποποιήσεις με βάση τη συνταγματική επιταγή στον Αστικό Κώδικα και ιδίως το Οικογενειακό Δίκαιο στην Εμπορική Νομοθεσία και στον Κώδικα Πολ. Δικονομίας.

Επίσης πρόσφατα άλλος νόμος εφαρμόζει την αρχή της ισότητας στις εργασιακές σχέσεις.

Όμως πρέπει ακόμη να γίνει πολλή δουλειά, ιδίως στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης, το νόμο για την ιθαγένεια κ.ά. μέχρι να καταργηθεί κάθε άμεση και έμμεση διάκριση.

Μένει ακόμη να δούμε πώς θα εφαρμοσθούν οι προοδευτικοί αυτοί νόμοι στο μέλλον. Είναι γεγονός ότι η νοοτροπία αλλάζει βραδύτατα και πώς εμείς, ως γυναίκες, παράλληλα με τις δραστηριότητές μας και την πίεση που ασκούμε στις κυβερνήσεις μας μέσω των οργανώσεών μας, οφείλουμε συγχρόνως να αντρέφουμε τα παιδιά μας, και ιδίως τα αγόρια, μέσα στο πνεύμα της ισότητας και του σεβασμού του άλλου φύλου.

Άλλες παρεμβάσεις

Έπειτα από την πληροφόρηση της πρώτης ημέρας, υιοθετήθηκε απόφαση Βελγικής πρωτοβουλίας που απευθύνεται στο Συμβούλιο Υπουργών και ζητάει από αυτό να υιοθετήσει προτάσεις της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων που αφορούν την εξάλειψη διακρίσεων στον τομέα των κοινωνικών ασφαλίσεων και της ανεργίας. Και ζητάει από την Επιτροπή να προωθήσει στο Συμβούλιο Υπουργών τις πρωτοβουλίες που έχει ήδη αναλάβει για την εξάλειψη των διακρίσεων στο θέμα της φορολογίας και την επεξεργασία ενός κοινοτικού κειμένου για την ανάληψη θετικών δράσεων από τα κράτη μέλη. Η απόφαση αυτή συνάντησε την αντίδραση ορισμένων οργανώσεων που υποστήριξαν ότι τα θέματα αυτά δεν είχαν συζητηθεί στη συνάντηση ούτε τους είχε ζητηθεί καμιά προετοιμασία και κατά συνέπεια τους ήταν δύσκολο να την ψηφίσουν.

Την μεγαλύτερη όμως αντίδραση, ιδιαίτερα από αντιπροσώπους συνδικάτων, συνάντησε μια άλλη απόφαση Βελγικής

πάλι πρωτοβουλίας που παρουσίαζε μεγάλο ενδιαφέρον για το Σύνδεσμό μας. Η απόφαση αυτή, που τελικά αποσύρθηκε, ζητούσε να δοθεί στις γυναικείες οργανώσεις το δικαίωμα να εγείρουν αγωγές για περιπτώσεις διακριτικής μεταχείρισης, γιατί στην πράξη η εφαρμογή της εσωτερικής νομοθεσίας σχετικά με τις οδηγίες της ΕΟΚ που αφορούν την ισότητα, δεν είναι αποτελεσματική. Ζητούσε επίσης να μην είναι το θέμα που θα πρέπει να υποχρεούται να αποδεικνύει την πράξη της διακριτικής μεταχείρισης, αλλά αυτός που διαπράττει την πράξη αυτή.

* * *

Την δεύτερη μέρα συζητήθηκαν τα παρακάτω θέματα:

α) Η Διάσκεψη για το τέλος της Δεκαετίας των γυναικών των Η.Ε., που θα γίνει στο Ναϊρόμπι το καλοκαίρι του 1985.

β) Γυναίκες και ανάπτυξη.

γ) Η κινητοποίηση των γυναικών για τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου του Ιουνίου 1984.

Η Διάσκεψη στο Ναϊρόμπι

Σχετικά με το πρώτο θέμα, η κ. Hamel-Minne, επικεφαλής των Δημοσίων Σχέσεων του Τμήματος Πληροφόρησης των Ηνωμένων Εθνών, τόνισε τα εξής:

«Δεν μπορεί κανείς να αρνηθεί ότι από το 1975 που έγινε η Διάσκεψη του Μεξικού για το Διεθνές Έτος της Γυναίκας μέχρι σήμερα έχουν σημειωθεί σημαντικές αλλαγές υπέρ των γυναικών. Το Μεξικό δεν ήταν μόνο μια διακήρυξη ενθουσιασμού. Ήταν απαρχή ενός αγώνα για να πεισθούν οι κυβερνήσεις να εισάγουν καινούργιες νομοθεσίες που να παίρνουν υπόψη τους την αρχή της ισότητας και να προωθήσουν μια νέα συμπεριφορά, και δεν υπάρχει αμφιβολία ότι στο νομοθετικό τομέα αλλά και σ' άλλους τομείς πάρθηκαν αρκετά μέτρα. Δεν υπάρχει επίσης αμφιβολία ότι η διεθνής οικονομική κρίση χειροτέρεψε την θέση των γυναικών ιδιαίτερα στις χώρες του τρίτου κόσμου. Σύμφωνα με στοιχεία της επιτροπής για τη θέση των γυναικών των Ηνωμένων Εθνών, ο αναλφαριθμητισμός αυξήθηκε τα τελευταία χρόνια σε πολλές χώρες

του τρίτου κόσμου, ενώ η εισαγωγή νέων τεχνολογιών είχε πολύ συχνά δυσμενείς επιπτώσεις στο εισόδημα και την υγεία των γυναικών αυτών».

«Δεν ήταν όμως μόνο η οικονομική κρίση που έφερε αυτά τα αποτελέσματα. Οι στρατηγικές ανάπτυξης που υιοθετήθηκαν αποδείχθηκαν ανεπαρκείς γιατί δεν πήραν υπόψη τους τόσο στη θεωρία όσο και στην πράξη και άλλα μεγέθη εκτός από τα οικονομικά, όπως κοινωνικά και πολιτιστικά, και κυρίως γιατί δεν ενσωμάτωσαν στην αναπτυξιακή διαδικασία όλα τα μέλη της κοινωνίας, δηλαδή τις γυναίκες.

«Στη Δύση η οικονομική κρίση και η ανεργία ξανάφεραν στην επιφάνεια βαθειά ριζωμένες προκαταλήψεις εναντίον των γυναικών. Οι προκαταλήψεις αυτές κινδυνεύουν να εξαφανισουν κάθε πρόοδο στο γυναικείο θέμα, πρόοδο που κερδίστηκε έπειτα από μακρούς κι επίπονους αγώνες στις χώρες αυτές».

Στη συζήτηση που ακολούθησε γύρω από το θέμα της Διάσκεψης φάνηκε ότι οι περισσότερες οργανώσεις δεν ήταν καλά ενημερωμένες γύρω από αυτό και δεν είχαν να κάνουν καμία εποικοδομητική πρόταση. Το μόνο σημείο που υποστηρίχθηκε από πολλές οργανώσεις ήταν ότι η Διάσκεψη του Ναϊρόμπι δεν θα πρέπει να πάρει τον πολιτικοποιημένο χαρακτήρα που είχε η Διάσκεψη της Κοπεγχάγης.

Η εκπρόσωπος μιας γυναικείας οργάνωσης της Δανίας υποστήριξε όμως ότι το πολιτικό στοιχείο είναι ίσως μια απαραίτητη διάσταση του γυναικείου θέματος και ότι τελικά η Διάσκεψη της Κοπεγχάγης έκανε και ουσιαστική εργασία. Επεξεργάστηκε δηλαδή ένα εκτεταμένο πρόγραμμα δράσης. Για να υποστηρίξει δε το επιχειρημά της ήταν η μόνη που αναφέρθηκε στην παρέμβασή μας για το Κυπριακό σαν παράδειγμα στάσης απέναντι στο πολιτικό θέμα σε μια διεθνή γυναικεία συνάντηση.

Η εκπρόσωπος του Συνδέσμου σε παρέμβασή της τόνισε ότι μια λύση ίσως θα ήταν να μετέχουν στις αντιπροσωπεϊκές γυναίκες και όχι άντρες διπλωμάτες, αν και δεν είναι πάντα βέβαιο ότι θα έχουν διαφορετική άποψη από τους συναδέλφους τους για το γυναικείο ζήτημα και θα αποτρέψουν την πολιτικοποίησή του. Τόνισε επίσης ότι οι γυναίκες που θα

μετέχουν στις αντιπροσωπεϊκές που θα πάρουν μέρος στη Διάσκεψη του Ναϊρόμπι θα πρέπει να είναι γνωστές για τη φεμινιστική τους δράση και την αγωνιστικότητα τους ώστε να μπορέσουν να επιβάλλουν μία διαφορετική οπτική γωνία στο γυναικείο θέμα που θα συζητηθεί σ' ένα καθαρά αντρικό πλαίσιο.

Σχετικά με το θέμα της Διάσκεψης υιοθετήθηκε απόφαση Βελγικής πρωτοβουλίας που ζητάει από την Ε.Ε.Κ. την δημιουργία ομάδας εργασίας από αντιπροσώπους γυναικείων οργανώσεων για να προετοιμάσουν κοινά κείμενα που αφορούν τα θέματα που θα συζητηθούν στη Διάσκεψη.

Η παράγραφος αυτή συνάντησε αντίδραση από μέρους ορισμένων οργανώσεων που υποστήριξαν ότι εφόσον θα υπάρξουν κοινά κείμενα που θα προετοιμάσει η Επιτροπή δεν χρειάζεται να επαναληφθεί η εργασία της επιτροπής από τις οργανώσεις.

Υπήρξε επίσης αντίδραση και σε άλλη παράγραφο που ζητάει από τις κυβερνήσεις να συμπεριλάβουν στις αντιπροσωπεϊκές τους μέλη γυναικείων οργανώσεων. Την αντίδρασή τους αυτή την στήριξαν με το επιχειρημα ότι η συμμετοχή γυναικείων οργανώσεων σε κυβερνητικές αντιπροσωπεϊκές διακυβεύει το κύρος τους ως προς τις άλλες οργανώσεις αλλά και ως προς τα μέλη τους γιατί περιορίζει την ανεξαρτησία τους απέναντι στην κυβερνητική πολιτική.

Γυναίκες και ανάπτυξη

Το επόμενο θέμα που συζητήθηκε στη δεύτερη μέρα σε στρογγυλό τραπέζι ήταν γυναίκες και ανάπτυξη. Έγιναν εισηγήσεις από μέρους της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ένωσης Ιταλίδων Γυναικών για την ανάπτυξη.

Ένα κοινό στοιχείο που ξεπήδησε από όλες τις εισηγήσεις ήταν ότι πολλά προγράμματα βοήθειας προς τις υπό ανάπτυξη χώρες αποτυγχάνουν γιατί έχουν ως στόχο τον εκσυγχρονισμό αυτών των κοινωνιών αλλά μόνο από την πλευρά της βελτίωσης της παραγωγικότητας. Βασικό στοιχείο για την επιτυχία των προγραμμάτων αυτών είναι να συμπεριλαμβάνεται το κοινωνικό σύνολο, δηλαδή και οι γυναίκες, πράγμα που δεν γίνεται.

Όπως τονίστηκε από τους περισσό-

τερους ομιλητές, πριν από την εμπορευματοποίηση της γεωργίας η γυναίκα στις χώρες του τρίτου κόσμου κρατούσε σημαντική θέση μέσα στη γεωργική παραγωγή. Ήταν αυτή που διασφάλιζε τη διατροφή του κοινωνικού συνόλου. Ο εκσυγχρονισμός όμως της γεωργικής παραγωγής σύμφωνα με τα δυτικά πρότυπα επέβαλε στις κοινωνίες αυτές ένα νομικό καθεστώς που βασίζεται στην ατομική ιδιοκτησία και στην έννοια του αρχηγού της οικογένειας. Με το καινούργιο νομικό πλαίσιο, οι γυναίκες είδαν να περιορίζεται η σχετική προσωπική τους αυτονομία και τα δικαιώματά τους και να γίνονται εξαρτήματα του πατέρα ή του συζύγου.

Εκτός από τον έλεγχο της γης οι γυναίκες αυτές είδαν να αποκλείονται και από την τεχνική επιμόρφωση και από την διακίνηση του αγροτικού προϊόντος που απευθύνονται αποκλειστικά στους άντρες, που, από παράδοση, είχαν τον ρόλο των σχέσεων με τον έξω κόσμο.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες, δεν είναι περίεργο ότι συνολικά για τις χώρες του τρίτου κόσμου παρατηρείται μείωση της παραγωγής και της αποδοτικότητας ωρισμένων καλλιεργειών.

Η συζήτηση αυτή οδήγησε στην υιοθέτηση απόφασης που ζητάει από τη Διεύθυνση για Ανάπτυξη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων να ερευνώνται, πριν από την εφαρμογή οποιουδήποτε αναπτυξιακού προγράμματος, οι επιπτώσεις των προγραμμάτων αυτών στη θέση της γυναίκας όπως και οι δυνατότητες που παρέχονται από τα προγράμματα αυτά στη συμμετοχή των γυναικών στην υλοποίησή τους.

Όπου υπάρχουν προγράμματα συνεργασίας με την κοινότητα θα πρέπει να ερευνώνται όλες οι πλευρές της θέσης των γυναικών από ομάδα εμπειρογνομώνων, αντρών και γυναικών, προερχομένων από την Ευρώπη αλλά και από τις υπό ανάπτυξη χώρες, σε συνεργασία με τις τοπικές γυναικείες οργανώσεις.

Τα ερευνητικά κέντρα που υπάρχουν σ' αυτές τις χώρες θα πρέπει να χρηματοδοτούνται όπως και οι διεθνείς οργανισμοί που ασχολούνται με την έρευνα γύρω από τη θέση της γυναίκας προκειμένου να συλλέγουν στοιχεία για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες σε διάφορους κοινωνικούς και οικονομικούς τομείς.

Θα πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στα αναπτυξιακά προγράμματα που έχουν

σαν στόχο την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στη διαδικασία ανάπτυξης. Οι γυναίκες θα πρέπει να έχουν προνομιακή μεταχείριση όσον αφορά την παρακολούθηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων για την απόκτηση τεχνικών και διοικητικών γνώσεων που θα τους διευκολύνουν την εισδοχή στο σύγχρονο κόσμο της εργασίας. Το 50% τουλάχιστον των υποτροφιών που προσφέρονται από τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες θα πρέπει να δίνονται σε γυναίκες. Οι γυναικείες οργανώσεις που ασχολούνται με τη διάδοση πληροφοριών γύρω από τα προβλήματα των γυναικών στις υπό ανάπτυξη χώρες θα πρέπει να χρηματοδοτούνται. Θα πρέπει να ενισχυθεί το γραφείο **Γυναίκες και Ανάπτυξη** της Διεύθυνσης Ανάπτυξης των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Το γραφείο αυτό θα πρέπει να διαχειρίζεται ένα ειδικό ταμείο για γυναικεία προγράμματα, που δεν εμπίπτουν στα κατά χώρα αναπτυξιακά προγράμματα και για διεθνείς δραστηριότητες

όπως οι προετοιμασίες για τη Διάσκεψη του Ναιρόμπι.

Θα πρέπει να μπορούν να χρηματοδοτούνται γυναικείες μη κυβερνητικές οργανώσεις των υπό ανάπτυξη χωρών για εφαρμογή μικρών πειραματικών προγραμμάτων.

Γύρω από το θέμα αυτό υιοθετήθηκαν και δυο άλλες αποφάσεις. Η πρώτη, γερμανικής πρωτοβουλίας, ζητάει από την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων να δώσει στις γυναικείες οργανώσεις των υποανάπτυξη χωρών τα απαραίτητα χρηματικά μέσα για μια συνάντηση προκειμένου να συζητήσουν τα προβλήματά τους και τα προγράμματά τους.

Η δεύτερη, ελληνικής πρωτοβουλίας (ΕΓΕ), ζητάει από την επιτροπή να διευκολύνει τις συναντήσεις των γυναικείων ευρωπαϊκών οργανώσεων με γυναίκες αντιπροσώπους του τρίτου κόσμου ώστε να έχουν την ευκαιρία να ζητήσουν τις ιδέες τους και τα προβλήματά τους.

Κινητοποίηση για τις Ευρωεκλογές

Τέλος, σχετικά με το θέμα των προσεχών εκλογών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υιοθετήθηκε απόφαση που ζητάει την κινητοποίηση του γυναικείου εκλογικού σώματος ώστε οι γυναίκες υποψήφιοι να λάβουν το μεγαλύτερο δυνατό αριθμό ψήφων.

* * *

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε για τις εργασίες της συνάντησης αυτής ότι από πολλές οργανώσεις διατυπώθηκε η άποψη ότι δεν θα πρέπει στο μέλλον οι συναντήσεις αυτές να παραμένουν στο πληροφοριακό επίπεδο αλλά μέσα από τις συζητήσεις να γίνεται μία προσπάθεια διατύπωσης κειμένων κοινής αποδοχής σε θέματα άμεσου ενδιαφέροντος, που να προωθούνται στα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και στις κυβερνήσεις των κρατών μελών.